

ANDERS
ROSLUND

LITAPÅMIG

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Av Anders Roslund har tidigare utgivits

Tre timmar 2018
Jamåhonleva 2019
Sovsågott 2020

På annat förlag

Roslund & Hellström:

Odjuret 2004
Box 21 2005
Edward Finnigans upprättelse 2006
Flickan under gatan 2007
Tre sekunder 2009
Två soldater 2012
Tre minuter 2016

Roslund & Thunberg:

Björndansen 2014
En bror att dö för 2017

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-018017-1

Copyright © Anders Roslund, 2021

Omslag: Nils Olsson, OINK

Omslagsfoto: Getty Images och Nils Olsson

Tryck: ScandBook AB, EU 2021

LJUSET SOM SÖKER hennes ögon är starkt och kanske blundar hon en aning. Hon ligger med benen utsträckta och armarna längs sidorna och gott om plats för fötter och axlar. Hon fryser inte. Det är ett fint lakan vävt av linne, tjockare än det verkar, den sorten som känns utan att tynga, omsluter utan att skava. Hon är naken, blek, nästan vintervit trots att det fortfarande är sommar, hud som är mjuk och sällan sett solen – det är så olika, en del undviker den, klär sig i vida byxor och stora tröjor, hon är förmodligen en av dem.

Långt därborta en dörr som öppnas.

Den knarrar lite, gnisslar lågt och metalliskt, och sedan stegen som kommer närmare, lågskor med hårda klackar som slår mot golvet, det är ett sådant golv, tunn plastmatta på fast betong.

Hon hör honom förmodligen inte.

Hon borde ha rört lite på huvudet, försiktigt vänt sig mot någon hon inte känner igen.

HAN STANNAR NÅGON meter bort. Kvinnan är ung, vacker. Hennes hår är mörkt och långt och lite självlockigt i topparna, hon känns skör, finlemd, armar som inte lyft särskilt mycket, lår och vader som inte gått särskilt långt.

Hon ligger stilla, möter inte hans blick. Han lutar sig nära och kanske uppfattar hon lukten av en man i medelåldern, svett som när någonting inte är bra, andedräkt som är varm och påminner om en halv cigarett och en kopp svart kaffe.

Hon ser ut som de andra. De gör alltid det på något sätt, påminner om varandra. Ögonen, munnen, mest där. Han undrar om hon någonsin skrattade, hon gjorde kanske det, han vill veta hur det lät när hon var glad.

Han sträcker sig fram, en hand på hennes blottade skuldra, andetag mot hennes kind. Han ser sig vilset omkring i rummet, på baren i dess mitt.

Han förstår det inte.

Njurarna har avlägsnats efter döden – inga ligerade kärl, ingen blodansamling i buken.

Precis som hjärtat.

Levern.

Bukspottkörteln.

Lungorna.

Ögonens hornhinnor.

Benmärgen.

Till och med hypofysen.

Äggstockarna däremot. De har tagits bort medan hon levde.

Det går att se på såret som nästan är läkt.

En människa som töms på njurar, lungor, bukspottkörtel,
det kan han förstå.

Men äggstockarna?

Dem kan de aldrig få betalt för.

femton dagar tidigare

del 1

Vilnius

HON TYCKTE OM att gå med ansiktet vänt mot himlens lätta moln, långsamma och nästan trevande steg längs Vilnias strand. Hon hade passerat det gryningsöppna frukostcaféet och det gamla övergivna tornet och skolan som verkade krypa ihop lite för att få plats mellan fabriken och bensinmacken, närmade sig bron som förvandlade Kalvarijų gatvė till en femflig rak arm utsträckt mot stadens trafikjärta. Hon var sen, en morgon med för många tankar, skyndade den sista biten på väg mot ett slitet tegelhus i fyra våningar och en ytterdörr av tungt järn.

Hon hette Alena Sljusareva och bar papperspåsen med det spetsiga bakverket i ena handen, alltid från den äldre kvinnan i det lilla bageriet på hörnan som log så vänligt och frågade hur hon mår medan degen snurrade på spettet över elden, tillräckligt länge för att det skulle smaka som då när dagarna varit enkla och utan slut.

De satt redan där när hon öppnade och klev in, tysta i den blommiga besökssoffan. Så magra, så osäkra när de betraktade henne.

Tvillingar. Som dubletter. Spegelbilder av varandra.

Ni är de sista. Aldrig mer.

Hon fyllde bryggaren med kaffe och vatten, skar bakverket i spröda, smuliga bitar och placerade dem på ett fat av grov plåt i soffbordets mitt.

Mannen hade hon mött förut och hon gissade att han var i fyrtioårsåldern, han hade tjocka, torra läppar inbäddade i ovårdad skäggväxt och lutade sig tillbaka i ena fåtöljen, medan

de båda kvinnorna stirrade rakt fram och omedvetet sträckte på sig.

– Varsågod. Šakotis, lagom söt, stans bästa.

Alena räckte fram tårtfatet och de unga kvinnorna iakttog mannen tills han nickade och de vågade ta var sin bit, samtidigt.

– Och sedan kläderna.

De såg på henne, lyssnade, men rörde sig inte.

– När ni ätit klart.

Mannen avstod sin bit, sökte i stället i kavajfickan. Ett paket cigaretter. Han lirkade ut en fimp och tände.

Hon suckade.

– Det här är – som vi båda vet – en läkarmottagning.

Han log mot henne och drog in första blosset, log igen vid nästa och blåste ut rök som formade ett illaluktande och osammanhängande moln emellan dem. Tills hon reste sig upp, slog honom hårt över ena kinden och ryckte ut cigaretten, släckte den mot hans lår.

Makt.

Som måste fördelas, varje gång.

– Och ni två – om jag ska kunna hjälpa er, *måste ni ta av er kläderna.*

Så fint de vek ihop dem, på samma gång och på samma sätt, la dem varsamt i två identiska högar. Sommar, juni månad, men inomhusluften var fortfarande kall, fukt som aldrig lämnade husen i kanten av den stora floden och de frös, naken hud blev knottrig, de kröp nära varandra och tycktes mindre.

Alena reste sig upp och visade med handen att hon förväntade sig att de skulle göra detsamma, ställa sig framför henne medan hon gick ett varv runt dem, granskade. De försökte stå stilla, hon såg att de ansträngde sig, men bara fötter mot stengolv och oskyddade kroppar längtade någon annanstans. Deras blickar sökte fönstret, flydde ut genom det, och Alena med dem – passagerarbåten som gled i den breda flodens mitt, flocken med fåglar som landade på Vilnias strand, och en sol som suddade

ut konturer när allt blev för ljust. Hon öppnade på vid gavel och släppte in frisk luft, den fuktiga skulle drivas bort, ett rum borde inte vara kallt med sommaren därute.

Axlarna och höfterna var taniga under hennes hand, kinderna lika lena som de såg ut. Det var så här hon själv stått en gång. Alena förde fingrarna genom deras hår, strån som var långa och glansiga, mot deras mjuka halsar och runda hakor, hon separerade rödmålade läppar och blottade tänder som var friska, vita.

– Tjugotvå?

Alena vände sig mot mannen i fåtöljen.

– Ja. Tjugotvå.

Hon skakade på huvudet.

– Nej.

Han flackade med blicken, inte mycket men tillräckligt, hoppades att det inte skulle märkas.

– Tjugoett.

– Du menar tjugo?

– Ja.

– Ja?

– Ja. Nitton.

Hon smekte deras kinder, nu med handens utsida.

– Hur gamla är ni?

De försökte fånga följeslagarens blick, ville svara rätt.

– Jag frågade *er*. Jag vill att *ni* svarar.

Deras målade ögon såg bort.

– Hur gamla?

Hon höjde rösten.

– *Hur gamla?*

– Arton.

– Arton?

– Snart.

Alena flyttade sig till nästa rum och skrivbordet som fyllde ett av dess hörn, till en äldre man som hittills suttit tyst, vit rock och ett stetoskop kring halsen. Det var hans tur nu. De unga

kvinnorna tog djupa andetag när läkaren lyssnade på hjärta och lungor, låg på rygg när han placerade två fingertoppar på fötternas ovasidor och konstaterade normal puls.

– Så sträcker ni fram vänster arm.

Han hämtade linjalen i ljust trä och placerade den intill två röda prickar som syntes bukta lite på underarmarna.

– Tuberkulintestet stack till förra gången, minns ni det?

De suckade, samtidigt.

– Den här gången känns det ingenting. Jag ska bara mäta prickarna precis där – ser ni?

Han mumlade, antecknade, vandrade med blicken till Alena.

– Det verkar bra. Precis som proverna vi tog förra gången.

Alena hade aldrig tyckt om den äldre läkaren.

– Du är säker?

– Ja.

Hon mindes ju hur han tagit också på hennes kropp.

Mest mindes hon nog sista gången, när han tagit livet ur henne.

– Ingenting?

– Inga pågående infektioner. Normala blodsockernivåer. Ingen hepatit, inga veneriska sjukdomar, ingen äggvita i urinen. Hiv-test negativt. Och tuberkulintestet tillsammans med en blank lungröntgen – ingen tbc.

– Och exitdokumentet?

– Ligger redan här på skrivbordet. Vidimerat och klart. Min sammanfattning med fullständig anamnes och utförlig redogörelse för hur de båda informerats om konsekvenser och risker. Jag intygar deras synnerliga motivation, att dom verkligen vill, och anger relationen till en tänkt mottagare – en kusin, vi brukar skriva det. Som bilaga finns resultatet efter screening med Kreatinin och Cystatin C – riktigt fina GFR-värden. Bara raden med datum är tom, ni vill ju alltid låta det gå några år och själva kunna fylla i när det är dags.

Han sjönk ner i sin skrivbordsstol medan två unga kroppar

väntade nakna i rummets mitt, just där ljusrörets sken slog som hårdast mot blek hud.

Alena försökte le mot dem. De frös mer nu än förut.

– Ni kan klä er. Sitt en stund i soffan, den med stora blommor på.

Hon avvaktade medan de tre besökarna lämnade läkarens rum, flyttade sig sedan till det öppna fönstret och letade en stund efter solen som glidit in någonstans bakom molnen. Mobiltelefonen i handen och hon slog numret hon kunde utantill för att tala engelska utspädd med begränsad svenska och enstaka litauiska ord när inget annat fungerade.

– Inga sjukdomar.

Rösten i andra änden ville ha mer.

– Bra hårkvalité, friska tänder.

Den ville alltid det, ha ännu mer.

– Små bröst, ljus pubeshår, ben utan synlig muskulatur.

Alena vände blicken inåt rummet igen, mot kaffekopparna som var halvtomma och resterna av spettekakan som lockade surrande flugor – de lät ungefär som rösten som hela tiden återkom.

– Och?

– Dokumentation för exit är perfekt.

– Blod?

– Också perfekt.

– Alltså?

– Blodgrupp noll. Passar till nästan alla, störst efterfrågan, längst patientväntetid. Båda blir lätta att matcha.

Rösten som hon hatade var äntligen nöjd.

Alena la på medan molnen därute drogs isär och det blev sådär varmt i ansiktet.

Hon skulle dit, snart, bort från det här.

– Ni är klara för idag.

De två spegelbilderna väntade som de skulle i soffan och nu kunde de inte komma närmare, satt nästan *på* varandra.

– Klara?

– Jag lovar, ni behöver inte frysa mer. Imorgon reser vi.

– Är vi...

De vände sig mot sin följeslagare.

– ... det, *Tētis*? Helt klara?

Han nickade.

– Ja. *Ni* är helt klara. Men inte jag.

Han stirrade på Alena med samma överlägsna flin som när han tänt cigaretten och blåst ut röken rakt på henne.

– Eller hur?

Hon mötte hans blick, tillräckligt länge för att det skulle bli obekvämt, räckte sedan över det bulliga kuvertet hon höll i handen.

– Hälften nu – hälften i Stockholm efter leverans.

Men utan att ge efter när han grep tag.

– Okej?

Han flinade fortfarande.

– Okej. Jag får lika mycket i Stockholm.

Så släppte hon, och han knycklade ihop och pressade ner kuvertet i den rökluktande kavajens innerficka.

Hon gjorde dem sällskap ut i den svaga blåsten och värmen som bara var behaglig. De sa farväl som man gör till någon man inte känner men redan tycker sig sakna, hon kramade om två magra kroppar med ansikten och gester som låtsades säkerhet och därför blev än mer osäkerhet.

– Förresten?

De vände sig om, samtidigt.

– Jag undrar ... vem är vem av er?

De fnittrade till, blyga.

– Vilma. Det är jag.

– Och jag är Zelma. Som har en liten, liten brun fläck där ... allra längst upp på kinden.

Just då, när Alena lutade sig fram för att kunna se bättre, sträckte hon som hade en brun liten fläck och därför hette

Zelma sig också framåt, kramade en andra gång om den främmande kvinnan som tagit sig tid att undra vem hon var.

Och viskade.

– Vi ses ikväll. Ombord.

Sista gången.

Alena hade ju bestämt sig. Aldrig mer.

Jag skickar inga fler. Det kommer inte hända igen.

Hon såg sedan deras tunna ryggar försvinna in i den trånga bilens baksäte och tänkte på en annan mycket ung kvinna som stått i ett annat rum medan andra ögon tiggande rört sig runt henne i en vid cirkel, granskat naken hud som hon själv nyss. Hon svalde ner det som påminde om tårar och följde bilen som lämnade stark diesellukt tills den skymd bakom de trötta husen utan färg ökade farten något, fortsatte, längre bort.

Tētis?

Det var så de sagt.

Hon visste ju.

Alla låtsas alltid för alla.

Han som körde den där bilen var långtifrån deras pappa.